

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 18-19 kwietnia 2015 r., na kierunku *administracja* prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu na poziomie studiów pierwszego stopnia w obszarze nauk społecznych o profilu praktycznym

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Bąk - członek PKA

członkowie:

- dr hab. Leon Szot - ekspert PKA;**
- dr hab. Bogumił Szmulik - ekspert PKA;**
- Artur Gawryszewski – ekspert PKA**
- Michał Paszyn - ekspert PKA ds. studenckich.**

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „administracja” prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Strategia Uczelni została zatwierdzona - zgodnie z przepisami Statutu Uczelni - Uchwałą Konwentu nr 86/2013 z dnia 17 października 2013 r. w sprawie uchwalenia strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu. Zgodnie z treścią tej uchwały strategia Uczelni została określona do roku 2016. Strategia Uczelni stanowi załączniki do wymienionej uchwały. W dokumencie tym określona została również misja Uczelni. W dokumencie tym określono również Strategię Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy w latach 2013 - 2016.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Konwent oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia WSB jest opracowaniem o rozbudowanej strukturze, która została opracowana przy zastosowaniu metody Balanced Scorecard, a obejmuje kolejno następujące części:

- I. Preambułę,
- II. Strategię Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu,
- III. Strategię Wydziału Finansów i Zarządzania w Toruniu,
- IV. Strategię Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy.

Analiza budowy tego dokumentu dowodzi, że Strategia Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy jest elementem strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu i obejmuje, podobnie jak strategia jednostki macierzystej, okres od roku 2013 do roku 2016. Strategia WFiZ uwzględnia specyfikę tej jednostki podstawowej, co znajduje swe konsekwencje w przypisanych jej celach i sposobach ich realizacji, z zachowaniem niezbędnej w organizacji spójności.

Składnikami strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu jest misja, która jest misją zarówno Uczelni, jak i jej Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy. Misja charakteryzuje sens istnienia tej Uczelni i jej Wydziału na rynku edukacyjnym i w związku sposób opisuje, czym jest Uczelnia. Misja wyjaśnia studentom, pracownikom i otoczeniu zewnętrznemu najistotniejsze elementy tożsamości Uczelni. Jej istotę wyraża hasło;

„Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej”.

Ocena tak sformułowanej misji wypada pozytywnie. Respektuje ona podstawowe wymagania stawiane temu szczególnemu powodowi funkcjonowania Szkoły i Wydziału. Opisując zasięg jej działalności, ofertę dydaktyczną i jej adresata, wskazując na priorytety i wartości tych, którzy podejmują decyzje wyczerpuje wszystkie istotne cechy przypisywane misji każdej instytucji.

Strategia Rozwoju WSB W Toruniu, obejmuje, oprócz omówionej wyżej misji także cel nadrzędny strategii, wizję Uczelni, jej Interesariuszy, najważniejsze ilościowe cele strategiczne dla całej Uczelni, zakres i mierniki strategii, strategie rozwoju wydziałów, w tym WFiZ oraz ich najważniejsze cele strategiczne. Za takie uznaje: liczbę studentów i słuchaczy, ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów, liczbę punktów za aktywność naukową, przechodniość, retencję, wskaźnik przewagi konkurencyjnej w zakresie atrybutu marki „Praktyczność”, wskaźnik przewagi konkurencyjnej w zakresie atrybutu marki „Przyjazność”, wskaźnik satysfakcji klienta, ocenę satysfakcji kadry naukowo-dydaktycznej, ocenę satysfakcji pracowników administracyjnych oraz wskaźnik zatrudnienia absolwentów

Oceniając strukturę Strategii WSB w Toruniu należy podkreślić jej właściwą budowę. Tworzy ona swoisty dendrogram celów, który opisuje cele rozpoczynając od deklaracji ujętej w misji, poprzez cele strategiczne dla całej Uczelni, cele Wydziałów, a na zakresach i miernikach kończąc. Wszystkie cele tworzące to drzewo zachowują wewnętrzną spójność.

Strategia Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy jest integralną częścią strategii WSB w Toruniu. Jest strategią, która ma przygotować odpowiednie działania tak, aby szybko reagować na wyzwania otaczającego rynku oraz zapewnić harmonijny i efektywny rozwój wewnętrzny.

W strategii WFiZ w sposób szczególny eksponuje się rozwój profilu i produktów dydaktycznych w latach 2013 - 2016. Tworzą one koncepcję kształcenia tej jednostki podstawowej Uczelni.

Głównymi celami strategicznymi Wydziału związanymi z rozwojem jego oferty dydaktycznej są;

- rozwój profilu kształcenia o kierunki spoza profilu ekonomiczno-prawnego,
- uelastycznienie zasad rozwoju oferty, możliwość tworzenia interdyscyplinarnych kierunków,
- wzrost praktyczności na studiach I i II stopnia, studiach podyplomowych oraz w zakresie kursów i szkoleń,
- wyposażenie kierunków i specjalności w dodatkowe certyfikaty oraz patronaty firm i instytucji.

Powyższe cele WFiZ planuje osiągnąć poprzez realizację m. in. następujących zadań:

- poszerzenie oferty o nowe kierunki w wyniku przejęć,

- upracticznienie procesu kształcenia,
- uatrakcyjnienie studiowania na WSB poprzez wykorzystanie wiedzy i umiejętności studentów pracujących,
- zwiększenie udziału metod IT w procesie dydaktycznym,
- utrzymanie wysokiej atrakcyjności kształcenia.

Analiza celów strategicznych Wydziału upoważnia do stwierdzenia, że opisują one zakładaną do realizacji w przyszłości koncepcję kształcenia tej jednostki organizacyjnej. Godne odnotowania jest również i to, że są one skonkretyzowane zbiorem zadań, co jest podstawą dla ich dalszego uszczegółowienia i wyrażenia w postaci zakresów strategii i jej mierników.

Strategia WFiZ, podobnie jak strategia Uczelni ma podobną strukturę i z tego punktu widzenia oba dokumenty charakteryzuje spójność.

Analiza i ocena profilu i produktów dydaktycznych w latach 2013 - 2016 oraz określony ich rozwój jednoznacznie wskazują, że strategia Wydziału obejmuje koncepcję kształcenia, którą Wydział zamierza realizować w przyjętym w strategii horyzoncie planowania. Należy zauważyć, że przyjęte w strategii cele i zadania związane w rozwojem jej oferty dydaktycznej są w stosunku do siebie komplementarne, i na zasadzie synergii tworzą oryginalną, spójną wewnątrznie koncepcję kształcenia. Rozwiązanie to należy, zatem ocenić pozytywnie.

Powyższe rozważania upoważniają do konstatacji, że przyjęta przez Wydział koncepcja kształcenia dobrze wpisuje się w zawarty w strategii WSB w Toruniu dendrogram celów Uczelni. Można dostrzec jej wewnętrzną spójność

Podsumowując można stwierdzić, że strategia WSB w Toruniu oraz strategia Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy tworzą dobrą podstawą dla rozwoju opisanej w strategiach koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia WFiZ znajduje swe miejsce w misji Uczelni, oraz celach strategicznych Szkoły i Wydziału. Jej uszczegółowienie poprzez wskazanie długofalowych zamierzeń zawartych w celach strategicznych oraz zadaniach jest w pełni satysfakcjonujące.

Oceniając strategię Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy z punktu widzenia zawartej w nich koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku *administracja* należy stwierdzić jej zgodności zarówno z misją jak i celami wskazanymi w strategii Szkoły i Wydziału.

Reasumując powyższe ocena tego kryterium jest pozytywna.

Celem realizowanej na Wydziale strategii jest również upracticznienie kształcenia oraz wyposażenie kierunków i specjalności w dodatkowe certyfikaty oraz patronaty firm i instytucji. W ramach programu kształcenia na kierunku „administracja” wdrożono możliwość

osiągnięcia przez studentów certyfikatu kompetencji językowych w środowisku biznesowym TOEIC oraz WiDaF oraz certyfikaty kompetencji w zakresie technologii informatycznych ECDL. Dla naboru 2014/15 zgodnie z deklaracją władz wydziału został wdrożony certyfikat EPP e-Urzędnik (e-Clerk), który został opracowany dla potrzeb oceny podstawowych umiejętności komputerowych urzędników administracji publicznej. Koncepcja kształcenia w dużym stopniu uwzględnia zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone w formach warsztatów, pracowni praktycznych, laboratoriów, zajęć w pracowniach komputerowych. Upracticzniania zajęć ma służyć weryfikacji wiedzy i umiejętności nabytych na wykładach. W konsekwencji przyjęcia takiej koncepcji kształcenia Uczelnia daje silne podwaliny zawodowe przyszłego administratywisty.

W podsumowaniu można stwierdzić, że wypracowana nowatorska koncepcja i oferta dydaktyczna, która jest odpowiedzią na zmiany związane z transformacją administracji w dobie postępu technologicznego, rozwoju informatyzacji i cyfryzacji, przewartościowania mechanizmów administrowania sprawami publicznymi z profilu klasycznego – „prawniczego” na profil menedżerski w administracji. Ponadto należy wskazać, iż Uczelnia szeroko współpracuje ze środowiskiem pracodawców zarówno w zakresie budowania koncepcji kształcenia jak i jej realizacji.

Ocena eksperta międzynarodowego:

A) W jakim stopniu koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki: proszę wymienić konkretne aspekty umiędzynarodowienia w koncepcji kształcenia?

Po dokładnym zweryfikowaniu przez Zespół Oceniający PKA poszczególnych aspektów umiędzynarodowienia należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia na kierunku Administracja implementuje w praktyce założenia strategii i misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki w wielu aspektach, m. innymi poprzez tworzenie solidnego otoczenia i infrastruktury prowadzenia badań naukowych, w celu rozwijania wiedzy, umiejętności i postaw niezbędnych do diagnozowania i wyjaśniania rzeczywistości społecznej w skali krajowej, jak i międzynarodowej. Jednostka w tym kontekście podejmuje szeroką współpracę międzynarodową, stwarza dobre warunki do przeprowadzenia wymiany studentów i pracowników, jak również realizuje międzynarodowe projekty naukowo-badawcze.

W budowaniu organizacji studiów i programu kształcenia na kierunku Administracja uwzględniono dobre praktyki z Franklin University. W ramach współpracy z ww. Uczelnią i licznych wizyt studyjnych do procedur obowiązujących w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu m.in. w zakresie dotyczącym weryfikacji efektów kształcenia, zastosowano następujące praktyki stosowane u partnera:

- Podstawą merytoryczną procesu jest Taksonomia Blooma.
- Procedura opracowania efektów kształcenia na Franklin University, którą zaadoptowała WSB Toruń oparta jest na zasadzie „od ogółu do szczegółu“.
- Efekty kształcenia są logicznym następstwem przyjętych ram programowych skonsultowanych z metodykami, osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie contentów e-learningowych z przedstawicielami biblioteki oraz biznesu.
- Dla poszczególnych efektów kształcenia przygotowuje się sposoby i zasady oraz harmonogram ich weryfikacji i oceny.
- Efekty kształcenia dla programu są następnie uszczegóławiane na poziomie kursu. Kurs i jego efekty są spójne z efektami kształcenia dla programu i stanowią ich elementy.
- Podobnie jak w przypadku programu dla poszczególnych efektów kształcenia na poziomie kursu przygotowuje się sposoby i zasady oraz harmonogram ich weryfikacji i oceny.
- Procedura ta jest analogiczna na poziomie unitu, czyli bloku tematycznego realizowanego w ramach kursu stanowiącego część programu.

Zdaniem Eksperta międzynarodowego, weryfikującego proces internacjonalizacji w ocenianej jednostce na kierunku Administracja, współpraca z Franklin University przyniosła wymierne efekty, do których należy zaliczyć: zmiany w procesie dydaktycznym usprawniające i ujednolicające system organizacyjny i dydaktyczny, odpowiednie skaskadowanie i weryfikowanie programu kierunku i przedmiotów na podstawie dokonywanych badań rynku, konsultacje i opiniowanie przez pracodawców. Współpraca z Franklin University, w przekonaniu Eksperta międzynarodowego pozwoliła, więc na wprowadzenie licznych zmian formalnych, proceduralnych i merytorycznym również na ocenianym kierunku. Na chwilę obecną prowadzone są prace nad udoskonalaniem procesu dydaktycznego, wynikające z owocnej współpracy z FU na ocenianym kierunku.

Wpływ procesu internacjonalizacji na efektywność kształcenia w ocenianej jednostce zaznacza się również w ramach współpracy z Uniwersytetem Mykolasa Romerisa w Wilnie i Uniwersytetem Ekonomicznym w Bratysławie. Efektem współpracy było wypracowanie nowego kursu edukacyjnego dla studentów w zakresie prawa i ekonomii. Opublikowane zostały materiały edukacyjne oraz działła poświęcona w całości projektowi strona internetowa. O efektywności procesu internacjonalizacji w ocenianej jednostce świadczy też możliwość podwójnego dyplomowania (Coventry University oraz IPAC Group (Annecy, Francja).

- 2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Oferta kształcenia jest różnorodna i została wypracowana z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Została ona dostosowana do aktualnych potrzeb rynku pracy i oczekiwań studenta. Studenci wybierają specjalność już od trzeciego semestru studiów - na studiach I stopnia.

Jedną z głównych wartości podkreślanych w strategii wizytowanej Uczelni jest otwartość na Jej otoczenie i zacieśnienie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu sposób ciągły doskonali koncepcję i jakości kształcenia, przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, tj. wszystkich pracowników Uczelni oraz studentów, a także pracowników administracji.

Koncepcja kształcenia, w tym, pożądane na rynku pracy efekty kształcenia zdefiniowano w oparciu o opinie pracodawców zebrane w ramach Komisji Programowej dla kierunku „administracja”. Na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy powołano w roku akademickim 2013/2014 nową strukturę zarządzania dydaktyką, w której istotną rolę pełnią menedżerowie kierunków. Menedżer kierunku jest osobą, która jest specjalistą z zakresu kierunku studiów. Kieruje on zakładem dydaktyczny. Do jego zadań należą zagadnienia związane z kształtowaniem koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, jego modyfikacją i rozwojem, doбором treści, prowadzących zajęcia, a także zapewnieniem jakości nauczania na kierunku.

Za opracowanie programu odpowiada menedżer kierunku, który uaktualnia listę przedmiotów i treści programowych ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim efektów kształcenia.

Efekty kształcenia sformułowano także w oparciu o wyniki Badania Atrybutów Marki prowadzonych przez założyciela Wyższych Szkół Bankowych tj. Centrum Rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia. Kierunkowe efekty kształcenia zostały zatwierdzone przez Konwent. Natomiast plan i program studiów oraz efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów zostały zmodyfikowane również w oparciu o coroczne badania:

- na próbie studentów: „Jakość kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu”,
- na próbie absolwentów i studentów pracujących: „Pożądane wiedza, umiejętności, postawy i kwalifikacje absolwentów szkół wyższych w ocenie absolwentów i pracujących studentów Raport cząstkowy z badania absolwentów i studentów pracujących”
- na próbie pracodawców: „Pożądane wiedza, umiejętności, postawy i kwalifikacje absolwentów szkół wyższych w ocenie pracodawców”.

W przygotowaniu specjalności Uczelnia kieruje się notowanym i poddawany głębokiej analizie zapotrzebowaniem rynku pracy, również związanym z deregulacją niektórych zawodów. Każda ze

specjalności opracowana została w oparciu o praktyczny charakter kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznego przygotowania absolwenta w wyodrębnionych przedmiotowo dziedzinach wiedzy, oczekiwanej przez pracodawców i kształtujących nowoczesny wymiar administracji, uwzględniającej elementy menadżerskiego administrowania sprawami publicznymi i gospodarczymi. Nabiera to szczególnego znaczenia w kontekście ukształtowania oraz potrzeb rynku pracy. Na różnorodność i innowacyjność oferty kształcenia wpływa stosowanie nowatorskich metod dydaktycznych. Program studiów przygotowany jest w oparciu o tzw. triadę (wykład, ćwiczenia, warsztaty). Gwarantuje to studentom poznanie specyfiki zawodów związanych z pracą administracyjną nie tylko od strony teoretycznej, ale daje szansę na praktyczną weryfikację wiadomości, kompetencji oraz umiejętności niezbędnych do pracy po ukończeniu studiów. Na różnorodność form wpływa także dalsza dywersyfikacja form i metod kształcenia. np. prowadzenia zajęć w pracowniach komputerowych przy wykorzystaniu nowoczesnego oprogramowania.

Ponadto Uczelnia poprzez działania związane ze współpracą z pracodawcami pozyskała patronaty dla kierunku „administracja”: Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy, Izby Skarbowej w Bydgoszczy, Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Torunia, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu, Oddziału Okręgowego w Bydgoszczy Narodowego Banku Polskiego.

Podsumowując należy stwierdzić, że interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli realny wpływ na dostosowywanie programów i planów studiów do przyjętych efektów kształcenia poprzez cykliczne Rady Programowej kierunku „administracja”, w skład której wchodzi przedstawiciele pracodawców. Spotkania Rady Programowej odbywają się cyklicznie co pozytywnie wpływa na doskonalenie planów studiów i programów kształcenia i dostosowywania ich do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań studentów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Ocena misji i strategii Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z punktu widzenia wpisanej w niej koncepcji kształcenia na kierunku *administracja* wypada zdecydowanie pozytywnie. Określone w strategii cele potwierdzają rangę, jaką Wydział zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia. Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że kierunek ma wyraźnie określoną tożsamość. Program kształcenia na kierunku *administracja* charakteryzują się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodny ze współczesnymi tendencjami kształcenia na tym kierunku studiów identyfikowanymi w najlepszych szkołach wyższych w Polsce.

- 2) Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy prowadzi sformalizowane i systematyczne, oraz mające charakter kompleksowy działania dotyczące udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za w pełni satysfakcjonujący.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Uchwałą nr 53/2012 z dnia 19 lipca 2012 roku Konwent określił – zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – efekty kształcenia na kierunkach realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu oraz jej jednostki organizacyjne od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Konwentu w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

Kierunek *administracja* został przyporządkowany do obszaru kształcenia nauk społecznych. Efekty kształcenia zostały przyporządkowane do następujących dziedzin naukowych i dyscyplin. W zakresie obszaru nauk społecznych wskazano: dziedzinę – nauki prawne, w tym takie dyscypliny jak: nauki o administracji oraz prawo; dziedzinę – nauki ekonomiczne, w tym dyscypliny jak: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse oraz dziedzinę – nauki społeczne w dyscyplinie socjologia.

Kierunek ma określony profil praktyczny. Dla studiów I stopnia -studia licencjackie w zakresie wiedzy określono 16 efektów. W zakresie umiejętności określono 12 efektów. W zakresie kompetencji społecznych określono 10 efektów kształcenia.

Wskazanie w sylabusach przedmiotu na powiązania efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi pozwalają uznać, że zależności między efektami kierunkowymi i przedmiotowymi są spójne.

Efekty przedmiotowe rozwijają i uszczegóławiają efekty kierunkowe. Zatem jest

możliwe osiągnięcie efektów kierunkowych poprzez realizację efektów na poziomie przedmiotu. Macierz efektów podkreśla te powiązania, a także sylabusy każdego przedmiotu wskazują na zależności między efektami kierunkowymi a przedmiotowymi, a w konsekwencji obszarowymi. Efekty kształcenia opracowane dla praktyk zawodowych są istotnym wsparciem dla osiągnięcia efektów kierunkowych, szczególnie tych które określają umiejętność wdrożenia pozyskanej wiedzy jak i rozwiązywania konkretnych problemów.

Student po zalogowaniu się na platformę Moodle ma dostęp do e-serwisów oraz e-kursów do przedmiotów obowiązujących w danym semestrze studiów. E-serwis - to obowiązkowy serwis na platformie MOODLE służący do zamieszczania przez wykładowcę: sylabusu do przedmiotu wraz efektami kształcenia, treściami merytorycznymi i formą zaliczenia oraz materiałów z wykładów i/lub ćwiczeń, umożliwiający wymianę informacji pomiędzy wykładowcą a studentami, pomocny w przydzielaniu oraz ocenie zadań indywidualnych i grupowych oraz w udostępnianiu materiałów do przedmiotu w formie elektronicznej.

Opis założonych efektów kształcenia dostępny jest dla studentów za pomocą systemu Extranet funkcjonującego na Uczelni. Dodatkowo, co podkreślili studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA, mają oni dostęp do publikowanych efektów kształcenia na początku zajęć u prowadzącego przedmiot nauczyciela akademickiego.

Efekty kształcenia na wizytowanym kierunku w opinii studentów uwzględniają wymagania rynku pracy. Ich zdaniem osiągnięcie przedmiotowych efektów kształcenia umożliwia osiągnięcie efektów kierunkowych.

Sylwetka absolwenta jest adekwatna do zaplanowanego procesu kształcenia, realizowanego na wizytowanym kierunku.

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Efekty kształcenia na kierunku administracja zostały określone odrębnie dla studiów I stopnia. Wykaz efektów został podzielony na trzy kategorie – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Pojawiające się w opisie sformułowania językowe są zgodne z określeniami, które powinny być używane w poszczególnych kategoriach efektów kształcenia. Merytoryczna analiza poszczególnych kierunkowych efektów kształcenia pozwala na stwierdzenie, iż zostały one określone precyzyjnie, z uwzględnieniem specyfiki studiów administracyjnych i programów kształcenia realizowanych w WSB. Co więcej zaproponowane efekty są mierzalne, a wskazane w sylabusach metody weryfikacji wydają się właściwe z punktu widzenia dokonywania ich oceny.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy i suplementy prowadzona jest prawidłowo. **Przechowywanie efektów kształcenia.** W Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu obowiązuje Zarządzenie nr 22/2009 Kanclerza z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia przepisów kancelaryjno- archiwalnych, którego celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych oraz tryb przekazywania dokumentów do Archiwum Uczelni. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Dziekan Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy - Zarządzeniem nr 12/2014 z dnia 9 lipca 2014 r. w sprawie zasad dokumentowania i przechowywania prac studentów stanowiących potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia zakładanych dla poszczególnych przedmiotów ustalił okres przechowywania dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych w Dziale Organizacji Dydaktyki wynoszący 1 rok od daty zakończenia semestru, w którym praca została napisana. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, iż przyjęte efekty kształcenia są spójne oraz pozwalają na opracowanie przejrzystego procesu ich weryfikacji.

System weryfikacji efektów kształcenia na poziomie ogólnym określony został w Regulaminie Studiów. Końcowe efekty kształcenia weryfikowane są w procesie dyplomowania. Podstawowym poziomem na którym odbywa się weryfikacja efektów kształcenia są przedmioty oraz praktyka zawodowa. Każdy przedmiot (podstawowy, kierunkowy, specjalnościowy) kończy się zaliczeniem lub egzaminem. Kryteria zaliczenia przedmiotu ustalane są indywidualnie przez każdego wykładowcę i zawarte są w sylabusie przedmiotu dostępnym na platformie Moodle. Okresem zaliczeniowym jest semestr studiów. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń **ze** wszystkich przedmiotów i pozytywnej oceny z egzaminów i praktyk przewidzianych planem studiów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. Studenci mają prawo do jednego terminu zaliczeń i egzaminów w trybie zwykłym i jednego w trybie poprawkowym. Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego na ostatnim semestrze studiów jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej przyjęcie do obrony przez promotora.

Student w systemie **Extranet** po zalogowaniu się do extranetu ma dostęp do Zarządzeń, regulaminów i procedur które szczegółowo informują o zasadach zaliczania przedmiotów, o procesie dyplomowania, informacji dotyczących warunków zaliczenie semestru, praktyk studenckich. W sylabusach przedmiotów podane są szczegółowe informacje dotyczące warunków zaliczania przedmiotu, sposobów weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia danego przedmiotu. Student ma dostęp do ocen wstępnych, cząstkowych, semestralnych i rocznych, terminów egzaminów i zaliczeń w tym egzaminów dyplomowych

System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów to jest wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Dla każdego przedmiotu i dla każdego efektu wskazano sposoby weryfikacji każdej grupy efektów. Sposoby te uwzględniają specyfikę przedmiotu jak i cele kształcenia. Wymienia się w kartach przedmiotów takie sposoby weryfikacji efektów jak: jak sprawdziany pisemne, dyskusje nad pracami, dyskusja nad problemem, projekty, weryfikacja poprzez pytania problemowe, referaty, ocena aktywności na zajęciach.

System weryfikacji efektów kształcenia zorientowany jest na poszczególne etapy procesu dydaktycznego i uwzględnia bieżącą ocenę efektów, semestralną i końcową. Przegląd prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych jak i śródssemestralnych, np. projektów, opracowań, pozwala uznać, że wymagania etapowe są zgodne z treściami kształcenia określonymi w sylabusach jak i wskazanych tam sposobów zaliczania przedmiotów. Stopień trudności przeglądanych prac etapowych nie budził zastrzeżeń. Wymagania są wystandaryzowane poprzez określenie skali ocen, wymagań dla uzyskania poszczególnych stopni, wymagań wstępnych określonych w sylabusach każdego przedmiotu oraz precyzyjnie określonych zasad dyplomowania. Określono standardy prac dyplomowych. Student zapisuje się na seminarium dyplomowe prowadzone przez promotora, wskazanego przez Dziekana Wydziału. Zasady zapisów na seminaria dyplomowe reguluje specjalne zarządzeni dziekana. Prace dyplomowe są pracami zespołowymi. Zespół przedstawia promotorowi wyniki swojej pracy. Jeżeli praca dyplomowa jest zaakceptowana przez promotora, wyznacza on obronę pracy, a termin zgłasza do Dziekanatu właściwego Wydziału. Do roku akademickiego 2011/2012 prace podlegały tylko recenzji promotora. Prace dyplomowe studentów od naboru 2012/2013 podlegają również ocenie przez recenzenta pracy. W przypadku, gdy recenzja pracy dyplomowej jest negatywna, praca dyplomowa kierowana jest do poprawy. Prace dyplomowe, tj. 10% losowo wybranych prac złożonych do Dziekanatu, weryfikowane są w systemie antyplagiatowym. Z każdym raportem z programu antyplagiatowego zapoznaje się promotor i on podejmuje decyzję dotyczącą dalszego postępowania (na raporcie, zgodnie z programem do losowania, promotor wpisuje: „akceptuję pracę”, „kieruję pracę do poprawy”,

„kieruję pracę do komisji dyscyplinarnej”). Raport z kontroli z decyzją promotora znajduje się w aktach każdego autora pracy. W przypadku pozytywnej oceny promotora następuje obrona pracy dyplomowej, a następnie student podchodzi do egzaminu dyplomowego. W przypadku skierowania pracy do poprawy student po naniesieniu wymaganych zmian i zatwierdzeniu pracy przez promotora składa w Dziekanacie nowy egzemplarz pracy (w formie papierowej oraz elektronicznej na płycie CD). Praca jest ponownie sprawdzana programem antyplagiatowym, a raport przekazywany jest do promotora. Dziekanat oddaje studentowi poprzedni egzemplarz pracy wraz z płytą CD. Od roku akademickiego 2015/2016 wszystkie prace licencjackie/inżynierskie podlegać będą sprawdzeniu z wykorzystaniem programu antyplagiatowego.

Weryfikacji podlegają również efekty kształcenia uzyskiwane na praktykach zawodowych. Praktyka rozpoczyna się formalnie po odebraniu przez studenta przygotowanych dokumentów, a jej zaliczenie dokonywane jest w oparciu o dzienniczek praktyk zatwierdzony przez opiekuna praktyk. Każdy student skierowany na praktyki obowiązany jest do prowadzenia dzienniczka praktyk w którym opisuje realizowane zadania. Możliwe jest również zwolnienie z odbywania praktyki zawodowej w przypadku studentów pracujących na stanowiskach związanych z kierunkiem administracja. Osoby zatrudnione na umowę o pracę, umowę cywilnoprawną bądź prowadzące działalność gospodarczą w celu zaliczenia praktyk zobowiązane są dostarczyć zaświadczenie potwierdzające okres zatrudnienia wraz z wymiarem godzin oraz wykazem pełnionych obowiązków. Zaświadczenie musi zawierać informację o posiadanych przez studenta kompetencjach odpowiadających przyjętym efektem kształcenia.

Należy pozytywnie ocenić system weryfikacji efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia. Zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia są określone formalnie w sylabusach przedmiotów oraz przedstawiane studentom przez prowadzących podczas pierwszych zajęć. Są one również dostępne dla każdego studenta w systemie Extranet. W opinii studentów system weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia jak również przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji.

Podstawowymi kryteriami weryfikacji założonych efektów kształcenia są egzaminy, prace kontrolne, kolokwia, aktywność na zajęciach, referaty, opracowania określonych tematów oraz ich prezentacje. Egzaminy pisemne składają się z testów prawda-falsz oraz testów wyboru, zawierają one również pytania problemowe oraz zadania. Zdaniem studentów najczęstszym powodem odsiewu jest rezygnacja ze studiów spowodowana sytuacją życiową,

W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, że nauczyciele akademicy przestrzegają ustalonych przez siebie zasad i sposobów weryfikacji

osiąganych przez studentów efektów kształcenia. W ich opinii wymagania są wystandaryzowane.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Badanie losów absolwentów w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu, w tym na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy prowadzone jest od roku 2012 w cyklu rocznym (pół roku od ukończenia studiów) oraz cyklu trzyletnim (wszyscy absolwenci) w ramach Badań Atrybutów Marki (BAM).

W kwestionariuszu badania ankietowego BAM skierowanego do absolwentów są pytania które pozwalają wyniki badań wykorzystać do doskonalenia procesu dydaktycznego jak np.:

- Odsetek Absolwentów pracujących lub kontynuujących naukę
- W jakim stopniu ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą?
- Czy po ukończeniu studiów w WSB szukał(a) Pan(i) pracy?
- Czy studia w WSB przelożyły się na poprawę Pana(i) sytuacji zawodowej?
- Jeśli studia w WSB przelożyły się na poprawę Pana(i) sytuacji zawodowej to w jaki sposób?
- Jeśli studia w WSB przelożyły się na poprawę Pana(i) sytuacji zawodowej to w jaki sposób?
- Jak Pan(i) ocenia satysfakcję z obecnie wykonywanej pracy?
- Jakich umiejętności brakuje Panu(i) w aktualnie wykonywanej pracy zawodowej?
- Jeśli Pan(i) korzystał(a) z Biura Karier, to w jakim zakresie?
- W jakim stopniu odbyte studia przygotowały Panią/Pana do opisanie, analizy i interpretacji zdarzeń i procesów zachodzących w przedsiębiorstwie?

Ponadto raz w roku przeprowadzane jest badanie „Pożądane wiedza, umiejętności, wiedza i kwalifikacje absolwentów szkół wyższych w ocenie absolwentów i pracujących studentów”, które zawiera między innymi pytania dotyczące zatrudnienia absolwentów oraz ich oceny oferty Uczelni wyższych w zakresie skutecznego kształcenia na potrzeb rynku pracy. Wyniki badania wykorzystywane są na potrzeby doskonalenia programu kształcenia. Absolwenci odpowiadają na temat pożądanych wiedzy. Podczas wizytacji Uczelnia przedstawiła wyniki prowadzonych badań dotyczące zawodowych losów absolwentów. Badania przeprowadzono wśród pracodawców i absolwentów. Przeprowadzono 200

wywiadów telefonicznych z pracodawcami i 101 wywiadów z absolwentami.

Procedura badania satysfakcji i karier zawodowych absolwentów na kierunku administracja przeprowadzona została po raz pierwszy w 2006 r. Podstawą monitorowania karier absolwentów jest ich pisemna zgoda, udzielana wraz ze składaniem dokumentów wymaganych przy egzaminie dyplomowym. Przeprowadzane corocznie badanie ma formę ankiety telefonicznej natomiast końcowe raporty z badań przekazywane są każdorazowo właściwym władzom Uczelni.

Założeniem obecnie funkcjonującego systemu jest coroczne zbieranie informacji na temat aktywności zawodowej absolwentów z perspektywy przydatności efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów. Absolwenci mają możliwość zgłaszania propozycji wprowadzenia do programów ukończonych przez siebie kierunków studiów konkretnych efektów kształcenia, które mają szczególne znaczenie w pracy zawodowej. Zebrane w ten sposób dane stanowią podstawę dla właściwych organów Uczelni do modyfikacji programów kształcenia.

Raporty końcowe z przeprowadzonych badań omawiane są podczas posiedzeń Rady i Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz z doradcami zawodowymi Biura Karier. Od 2010 r. WSB w Toruniu prowadzi systemowy monitoring losów absolwentów, którego jednym z elementów jest ocena przydatności i dopasowania do potrzeb rynku pracy zdobytej wiedzy i kompetencji z perspektywy pracownika;

Kierunek *administracja* nie był dotychczas oceniany przez PKA.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Dla potrzeb oceny jakości procesu dyplomowania Zespół Oceniający PKA zapoznał się z 15 wybranymi losowo pracami dyplomowymi i dokumentacją egzaminów dyplomowych ich autorów. Z analizy treści tych prac dyplomowych wynika, że spełniają wymagania stawiane pracom dyplomowym w zakresie określonym w przepisach. Zespół Oceniający PKA nie stwierdził przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych przez promotorów lub recenzentów. Zastrzeżeń nie budzi też poziom merytoryczny opinii i recenzji kontrolowanych prac dyplomowych.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Założone kierunkowe i specjalnościowe efekty kształcenia są zgodne z KRK. Nie zawierają z merytorycznego punktu widzenia istotnych uchybień.

- 2) Sposób sformułowania efektów kształcenia, należy ocenić pozytywnie: zawarte w nich efekty są przedstawione w sposób zrozumiały i określający ich sprawdzalność.
- 3) Formy sprawdzania wiedzy w ocenie studentów również są sprawiedliwe i obiektywne. Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia oraz możliwości weryfikacji zakładanych celów, a przy tym system ten jest powszechnie dostępny. Przewidziane wymagania stawiane studentom są zgodne z celami, efektami i poziomem kształcenia oraz pokrywają się z warunkami zaliczeń przedmiotów, zdefiniowanymi w sylabusach oraz zasadami i warunkami dyplomowania.
- 4) Można uznać, że wdrażany system monitorowania losów i karier absolwentów spełni oczekiwane rezultaty odnośnie dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia wpływu przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Studenci, niezależnie od dokonywanych wyborów przedmiotów/modułów mają możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia (są one realizowane w ramach wspólnych dla wszystkich studentów przedmiotów ogólnouczelnianych, innych obowiązkowych oraz studenckich praktyk zawodowych). Dla studiów I stopnia -studia licencjackie w zakresie wiedzy określono 16 efektów. W zakresie umiejętności określono 12 efektów. W zakresie kompetencji społecznych określono 10 efektów kształcenia.

Wskazanie w sylabusach przedmiotu na powiązania efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi pozwalają uznać, że zależności między efektami kierunkowymi i przedmiotowymi są spójne.

Studia, zgodnie z normatywnymi wymogami, trwają sześć (I stopień) semestrów. I realizowane są wyłącznie w formie niestacjonarnej. Wymiar zajęć dydaktycznych w toku sześciu semestrów studiów I stopnia wynosi 1501 godzin – w ramach studiów niestacjonarnych. W tym na III roku przewidziane są praktyki zawodowe, które w sumie obejmują 320 godzin zajęć. W ramach zajęć dydaktycznych przewidziane są projekty dla poszczególnych przedmiotów w łącznym wymiarze 107 godzin dydaktycznych. Poza zajęciami dydaktycznymi, studenci mają możliwość korzystania z konsultacji przewidzianych w ramach wszystkich przedmiotów/modułów.

Udział form zajęć w ogólnej liczbie godzin na kierunku „administracja” przedstawia się następująco:

Specjalność	Wykłady (w tym e-learning)	Zajęcia o charakterze praktycznym	Ogólna liczba godzin
administracja publiczna	654 44%	847 56%	1501 100%
administracja podatkowa	652 43%	849 57%	1501 100%
administracja w sądownictwie i kancelariach prawnych	644 43%	857 57%	1501 100%

Programy studiów zachowują wszystkie właściwe proporcje – m. in. udziału przedmiotów o charakterze ogólnym i podstawowym, zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym z nauczycielem akademickim, zajęć o charakterze praktycznym oraz przedmiotów/modułów, w ramach których zapewnia się studentowi możliwość wyboru.

Punktacja ECTS jest określona w planach studiów. Punkty ECTS przyznawane są każdej z realizowanych w ramach przedmiotu form zajęć (wykładów, ćwiczeń, warsztatów). Plan studiów uwzględnia również sumę punktów ECTS przypisanych do całego przedmiotu.

Liczba punktów przyporządkowanych każdemu przedmiotowi odzwierciedla nakład prac studenta wymagany do osiągnięcia efektów kształcenia, który obejmuje zarówno zajęcia dydaktyczne, konsultacje jak i pracę studenta. Przyjęto zasadę, iż jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od przeciętnego studenta 25 godzin pracy. Pozytywnie należy ocenić organizację procesu przyporządkowywania wszystkich składowych potrzebnych do ustalenia właściwej punktacji ECTS, w który zaangażowani są zarówno nauczyciele akademicy, a w szczególności menedżer kierunku oraz Zespół Dydaktyczny Kierunku Administracja. Uwzględniane są także opinie samych studentów.

Z dokładnej analiza planów studiów wynika, iż punkty ECTS są przyznawane właściwie. Również rozkład punktów ECTS, które student musi uzyskać w poszczególnych semestrach i w toku całych studiów jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Liczba punktów ECTS, które student powinien zdobyć w trakcie trwania studiów I stopnia wynosi na studiach niestacjonarnych 30 punktów ECTS w każdym semestrze studiów, co stanowi łącznie 180 punktów ECTS w pełnym cyklu kształcenia.

Studenci mogą uzyskać także dodatkowe punkty ECTS wybierając dodatkowe (fakultatywne) przedmioty/specjalności.

Plany studiów zawierają również informacje, które pozwalają jednoznacznie obliczyć istotne wskaźniki tj. np. liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć realizowanych z bezpośrednim

udziałem nauczycieli akademickich, liczba punktów ECTS przypisanych do modułów i przedmiotów, w ramach których zapewnia się studentowi możliwość wyboru, liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć o charakterze praktycznym. Wszystkie plany studiów spełniają określone w przepisach wymogi w tym zakresie.

Istniejący system pozwala na przyznanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, zapewnia możliwość akumulacji oraz transferu punktów w przypadku zmiany uczelni lub innych jednostek dydaktycznych w Polsce lub zagranicą, co sprzyja mobilności studenta i planowaniu ścieżki rozwoju.

Plany i programy studiów I stopnia charakteryzują się właściwą sekwencyjnością przedmiotów i modułów. Na początku studiów przeważają kursy ogólnoakademickie i podstawowe. W przypadku studiów I stopnia specjalności realizowane są od 3 semestru. Przedmioty ogólne poprzedzają kursy o większym stopniu szczegółowości. Zajęcia praktyczne poprzedzane są tymi, które zapewniają studentom odpowiednią wiedzę. Rozkład poszczególnych przedmiotów w planie studiów został opracowany także przy uwzględnieniu analizy wymagań wstępnych, określanych dla poszczególnych zajęć. Realizowanie powyższych zasad sprzyja dokonywaniu przez studentów świadomych wyborów przedmiotów/modułów oraz osiągnięciu zamierzonych efektów kształcenia. W roku akademickim 2014/2015 Uczelnia zaoferowała studentom pierwszego roku studiów następujące specjalności: „administracja podatkowa”; „administracja publiczna” oraz „administracja w sądownictwie i kancelariach prawnych”. Wszystkie zaproponowane specjalności mieszczą się w kanonie kierunku administracja.

Plan studiów przewiduje realizację praktyk studenckich na dwóch ostatnich semestrach w wymiarze 8 tygodni (320 godzin) z podziałem na praktykę zawodową i praktykę zawodową-dyplomową. Studencka praktyka zawodowa odbywa się w oparciu o porozumienie pomiędzy uczelnią a praktykodawcą. Student może ubiegać się o całkowite lub częściowe zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, o ile zakres wykonywanych obowiązków spełnia wymagania programu praktyk. Nad procesem kontroli i zaliczania praktyk czuwa Biuro Karier.

Wymiar zajęć w ramach pracowni praktycznych oraz praktyk zawodowych jest dostosowany do stopnia i formy studiów oraz zakładanych efektów kształcenia.

Rozmowa Zespołu oceniającego z pracownikami Biura Karier pozwala uznać, że organizacja praktyk prowadzona jest bardzo sprawna. Uczelnia współpracuje z instytucjami i przedsiębiorstwami z obszaru administracji zarówno z miasta Bydgoszcz i regionu. Studenci odbywają praktyki w organach administracji samorządowej, kancelariach prawnych ale i w przedsiębiorstwach średniej wielkości. Przedstawiona lista instytucji, w których studenci odbywają praktyki pozwala stwierdzić, że w pełni odpowiadają potrzebom procesu dydaktycznego oraz celom

praktyki określonym dla kierunku *administracja*.

Student ma możliwość wyboru miejsca odbywania praktyki zgodnego z jego zaplanowaną ścieżką rozwoju. Praktyki odbywają zgodnie z programem praktyki. Informacje na temat praktyk obligatoryjnych jak i fakultatywnych dostępne są na stronie Biura Karier Uczelni oraz u wydziałowego opiekuna praktyk. Student może także wskazać inne miejsce odbywania praktyki, pod warunkiem podpisania odpowiedniego porozumienia z zakładem pracy.

W opinii studentów zarówno program i wymiar praktyk, termin ich realizacji jak również właściwy dobór instytucji, w których praktyki są odbywane jest spójny z celami i efektami kształcenia dla nich określonymi..

Po zakończeniu praktyki patron sporządza pisemną opinię, w której zawarte jest wskazanie, jakie czynności student wykonywał, z jakim efektem, w jakim zakresie opanował praktyczne umiejętności.

Efekty kształcenia przypisane do studenckich praktyk zawodowych zostały określone elastycznie, tak by osiągnął je każdy student, bez względu na wybrane miejsce odbywania praktyki. Główny nacisk położony jest na umiejętności. Student po zaliczeniu studenckich praktyk zawodowych (na studiach I stopnia) potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności do identyfikowania/analizowania/rozwiązywania podstawowych zadań/problemów/dylematów typowych dla powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, wskazać zasady opracowywania dokumentów/umów/pism procesowych sporządzanych w toku działalności instytucji w ramach powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, posługiwać się specjalistycznym językiem właściwym dla powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, wykorzystywać zdobytą wiedzę i doświadczenie w pracy zespołowej (pełnić różne funkcje w zespole, dostosowując swoją rolę tak by wspólne działania przynosiły optymalne efekty).

Rok akademicki w WSB rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Podzielony jest na dwa semestry: zimowy i letni. Harmonogram zajęć dla studiów niestacjonarnych kierunku *administracja* określa Rektor Uczelni. Przedmioty objęte programem nauczania przyjmują formę: wykładów, ćwiczeń, projektów, seminariów, lektoratów, laboratoriów oraz e-learningu.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych w zjazdach sobotnio niedzielnych na ogół co dwa tygodnie.

Analiza harmonogramu zajęć nie wskazała na nadmierną koncentrację zajęć z jednego przedmiotu. Zajęcia prowadzone są w blokach na ogół 2 godzinnych. Grupy ćwiczeniowe liczą do 30 studentów. Zdaniem Zespołu oceniającego są zbyt liczne grupy seminaryjne (do 30 osób), co należy bezwzględnie dostosować do potrzeb tego typu zajęć.

Wydział jest otwarty na prowadzenie indywidualnego toku studiów (ITS) lub

indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPSiPK). Rozwiązania stosowane przez Uczelnię w zakresie indywidualizacji kształcenia, dają możliwości rozwoju studentom zainteresowanym studiami o szerszym spektrum programowym. Natomiast studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o ITS oraz o zmianę warunków uczestniczenia w zajęciach oraz ich zaliczania itp. Szczegółowe informacje dotyczące ułatwień dla studentów niepełnosprawnych znajdują się w zapisach Regulaminu studiów. Ponadto indywidualizacja studiów odbywa się poprzez wybór zróżnicowanej oferty tematycznej seminarium dyplomowego jak i przez wybór specjalności.

Studenci kierunku „*administracja*”, chcący rozwijać swoje zainteresowania naukowe, mogą uczestniczyć w seminariach, konferencjach oraz kołach naukowych działających w Uczelni, a szczególnie w działalności Studenckiego Koła Naukowego Administracji.

Regulamin studiów obowiązujący na Uczelni w ramach indywidualizacji procesu kształcenia przez studentów wybitnie uzdolnionych oraz znajdujących się w skomplikowanej sytuacji życiowej dopuszcza możliwość odbywania studiów według Indywidualnego Toka Studiów (ITS) oraz Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia (IPSiPK). Druga z tych form skierowana jest w szczególności do wybitnie uzdolnionych studentów.

W opinii studentów zasady przyznawania Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia oraz ITS, jak i możliwości przez nie stwarzane są zadowalające. Przyznanie obydwu form indywidualizacji procesu kształcenia następuje na wniosek studenta za zgodą Dziekana. Indywidualny Tok Studiów polega na ustaleniu przez dziekana na wniosek studenta, w porozumieniu z prowadzącymi przedmioty, odrębnego harmonogramu uczestnictwa w zajęciach, terminów zaliczeń i egzaminów. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o ITS oraz o zmianę warunków uczestniczenia w zajęciach oraz ich zaliczania.

W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA, studenci korzystający z tej formy indywidualizacji procesu kształcenia podkreślili, iż przyjęty harmonogram zawsze respektowany jest przez prowadzących zajęcia.

Druga z przedstawionych form indywidualizacji programu kształcenia - IPSiPK - musi spełniać wymagania danego programu studiów obowiązującego studenta, tj. zapewniać realizację zakładanych efektów kształcenia, jak również liczba punktów przyporządkowana do zadeklarowanych przedmiotów musi gwarantować uzyskanie prawa wpisu na kolejny semestr

W Regulaminie studiów obowiązującym w Uczelni zarówno przesłanki jak i warunki korzystania z obydwu form indywidualizacji procesu kształcenia są jasno określone, w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek podejmuje się działania mające na celu aktywizację studentów i kadry naukowo – dydaktycznej do realizacji wymiany międzynarodowej, uczestnictwa w międzynarodowych programach i projektach. System ECTS wdrożony na Wydziale stwarza możliwości odbywania przez studentów kształcenia na poszczególnych semestrach w innych uczelniach, w tym zagranicznych w ramach programu Erasmus. Uczelnia bierze udział w programie Program LLP-Erasmus/Erasmus+, Summer School, Mobility Direct, Erasmus Mundus, Teaching Staff Mobility i obejmuje wyjazdy studentów WSB do uczelni partnerskich w celu realizacji części studiów (semestr lub rok); wyjazdy studentów WSB na praktyki zagraniczne na terenie UE i EOG; mobilność kadry dydaktycznej i administracyjnej, umożliwiającą zapoznanie się z organizacją procesu dydaktycznego i rozwiązaniami stosowanymi w zarządzaniu uczelnią.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Sformułowane efekty kształcenia dla studiów licencyjnych są dobrze wspierane przez dobór właściwych treści kształcenia osadzonych w dyscyplinach, w których określono efekty kształcenia. Znaczący udział aktywizujących zajęć, w tym odbywających się w warunkach zbliżonych do środowiska pracy, akcentuje praktyczny profil kształcenia. Dobór sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych uwzględnia specyfikę i efektu i przedmiotu. Zatem wszystkie elementy procesu kształcenia tworzą spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody kształcenia tworzą spójną całość, a formy i metody dydaktyczne są dostosowane do deklarowanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

1) Ocena czy liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego (10), a także pozostali nauczyciele akademicki prowadzących zajęcia na kierunku *administracja* (38) umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także realizację programu na ocenianym kierunku studiów, ponieważ ich dorobek naukowy oraz kwalifikacje są adekwatne do programu kształcenia, a także do zakładanych efektów kształcenia na wyżej wymienionym kierunku studiów.

2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku *administracja*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370.) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów*) oraz § 13 ust. 2 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego, 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia*).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do

minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Spośród **10 nauczycieli akademickich** zgłoszonych przez Uczelnię, **do minimum kadrowego zaliczono:**

- 3 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego;
- 7 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

(informację na temat poszczególnych nauczycieli zawarte są w załączniku nr 5 do raportu).

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) i wynosi w przybliżeniu 1:22.

Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Na podstawie przedstawionych przez Uczelnię informacji dotyczących minimum kadrowego stwierdzono, iż minimum jest stabilne, ponieważ na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące zmiany w jego składzie. Opinia powyższa została potwierdzona przez pracowników dydaktycznych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

3) Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów

Głównymi założeniami polityki kadrowej Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu są:

- zatrudnianie samodzielnych pracowników nauki, zarówno na podstawowe jak i dodatkowe miejsce pracy,
- pozyskiwanie osób posiadających bogate doświadczenie zawodowe spoza szkolnictwa wyższego,
- dbałość o rozwój naukowy młodych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych,

Władze Uczelni realizując założenia polityki kadrowej dążą do tego, aby większość kadry była zatrudniona na podstawowym miejscu pracy.

Uczelnia zgodnie z zapisami Regulaminu wynagradzania nauczycieli akademickich Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, wspiera rozwój naukowy nauczycieli akademickich poprzez udzielenie urlopu naukowego, zmniejszenie pensum dydaktycznego, a ponadto za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe oraz awans naukowy przyznawana jest nagroda Rektora.

Jednym z najważniejszych elementów, który zapewnia wysoki poziom jakości kształcenia jest odpowiedni dobór obsady zajęć dydaktycznych. Przy zatrudnianiu osób wchodzących w skład kadry dydaktycznej bierze się pod uwagę opinie o kandydacie, przedstawioną dokumentację dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego oraz wynik rozmowy kwalifikacyjnej.

Zatrudniane są tylko osoby posiadające wysokie kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie dydaktyczne, szczególnie na poziomie studiów wyższych. Dział HR zbiera dokumenty osób zgłaszających się do Uczelni z zamiarem podjęcia zatrudnienia i posiadających odpowiednie kwalifikacje.

Za realizację polityki kadrowej w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu odpowiada Kanclerz, który kreuje odpowiedni dobór kadry dydaktycznej oraz naukowo-dydaktycznej przy głównym udziale Dziekana wydziału.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku „administracja” składa się z osób zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy oraz z osób, które na pierwszym miejscu pracy zatrudnione są w ośrodkach akademickich głównie Bydgoszczy i Torunia. Aby pozyskiwać wysokokwalifikowanych pracowników z uznanym dorobkiem z administracji poszukuje się kadry także w innych ośrodkach akademickich, również poza granicami kraju.

Zatrudnieni pracownicy naukowo-dydaktyczni z uczelni zagranicznych, to osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne w języku polskim lub języku angielskim – na specjalnościach i przedmiotach angielskojęzycznych. Wiedza i doświadczenia tych osób z zakresu administracji w innych krajach stanowią dodatkową wartość w procesie kształcenia.

Jednostką ogólnouczelnianą, działającą pod kierunkiem Rektora wspomagającą i aktywującą rozwój naukowy pracowników naukowo-dydaktycznych jest Instytut Rozwoju Badań Naukowych (IRBN). Zadania oraz strukturę organizacyjną IRBN określa Regulamin organizacyjny Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu.

Narzędziem stymulującym i motywującym do rozwoju pracowników naukowo-dydaktycznych jest ocena kadry, która obejmuje trzy sfery działalności pracownika na Uczelni, a mianowicie: jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, zaangażowanie w rozwój naukowy oraz osiągnięcia organizacyjne. Zajęcia dydaktyczne podlegają ocenie na podstawie wyników badania ankietowego, hospitacji zajęć, a także ocenie stopnia przestrzegania dyscypliny odbywania zajęć. Rozwój naukowy pracownika mierzy się liczbą publikacji w czasopiśmie naukowych, rangą wydawnictw, udziałem w programach naukowo-badawczych, badawczych i rozwojowych oraz czynnym uczestnictwem w konferencjach i seminariach, a także terminowością osiągnięcia kolejnych stopni i tytułów naukowych. Działalność organizacyjna z kolei oceniana jest w sposób jakościowy poprzez zaangażowanie w jednostkach organizacyjnych Uczelni. Szczegółowy opis procedury oceny pracowników naukowo-dydaktycznych został umieszczony w rozdziale VI niniejszego raportu.

Przed rozpoczęciem oraz na zakończenie każdego roku akademickiego Rektor i Kanclerz WSB w Toruniu odbywają spotkania z nauczycielami akademickimi, które mają na celu wymianę doświadczeń zdobytych podczas zajęć dydaktycznych, podsumowanie udziału w działalności naukowej i organizacyjnej oraz plany realizacji zadań na następny rok akademicki.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.
- 2) Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego kierunku zostały zaliczone.
- 3) Jednostka prowadzi stabilną politykę kadrową. Jest ona spójna z założeniami rozwoju kierunku „administracja”.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych. Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, bazę lokalową i laboratoryjną, umożliwiającą zarówno prowadzenie zajęć dydaktycznych, jak i badań naukowych. Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy utworzony został w roku akademickim 2007/2008, w roku akademickim 2009/2010 nastąpiła rozbudowa obiektu. Zajmowane budynki są wynajmowane przez Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu na podstawie umowy najmu, zawartej na czas nieokreślony. Uczelnia prowadzi swoją działalność w obiektach o łącznej powierzchni ok. 4 829,60 m², w których znajduje się łącznie 50 sal dydaktycznych. Obecnie funkcjonuje 5 specjalistycznych pracowni komputerowych. Pomieszczenia dydaktyczne Wydziału wyposażone zostały w nowoczesny i odpowiadający współczesnym wymogom sprzęt audiowizualny oraz dydaktyczny, zapewniający prawidłową realizację treści dydaktycznych i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Sale audytoryjne Wydziału są wyposażone w stacjonarny system nagłaśniający oraz w system przenośny, jak również w ekrany do prezentacji multimedialnych. Uczelnia dysponuje również projektorami

multimedialnymi montowanymi na stałe oraz przenośnymi mikrofonami. Aule Wydziału zostały również dostosowane do potrzeb osób niedosłyszących. Zainstalowano w nich nadajniki, tzw. wzmacniacze sygnału. Dzięki bezprzewodowym odbiornikom osoby niedosłyszące mogą uczestniczyć w wykładach.

W miejscach ogólnodostępnych budynku głównego A oraz na pierwszym piętrze budynku B zawieszono zostały 42" monitory, na których emitowane są informacje dotyczące aktualnej oferty edukacyjnej, życia studenckiego oraz działalności naukowej uczelni.

W budynkach Wydziału znajdują się tzw. „strefy studenta” - miejsce, w którym student może przygotować się do zajęć, czy odpocząć w przerwie.

Wydział dysponuje 5 pracownikami komputerowymi, których wyposażenie oraz oprogramowanie jest adekwatne do prowadzonego kierunku studiów „administracja”. Na przedmiocie „e-administracja” wykorzystywane są ogólnodostępne portale internetowe tj. e-PUAP (Elektroniczna Platforma Administracji Publicznej) www.epuap.gov.pl; Zbiorki.gov.pl (Portal Zbiórek Publicznych); Centralne Repozytorium Administracji Publicznej – www.danepubliczne.gov.pl; System Rejestrów Państwowych – www.obywatel.gov.pl

Głównymi celami zajęć pn. e-administracja jest przedstawienie uregulowań prawnych informatyzacji administracji publicznej, wymagań technicznych, znaczenia kompetencji cyfrowych w społeczeństwie, a także współpracy międzynarodowej np. w zakresie bezpieczeństwa danych. W związku z powyższym w czasie zajęć studenci zapoznawani są z najważniejszymi e-usługami funkcjonującymi już w Polsce.

Biblioteka WSB w Toruniu wraz z Biblioteką Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy stanowią podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu. Biblioteki są instytucjami naukowymi o charakterze otwartym, które świadczą usługi wszystkim zainteresowanym osobom.

Obie Biblioteki gromadzą głównie literaturę przedmiotową, specjalistyczną i ogólną dla studentów kierunków realizowanych w Uczelni. Biblioteki starają się podążać za rozwojem technologii – oprócz zbiorów w tradycyjnej formie papierowej, oferują czytelnikom książki w formie audiobooków (książki do słuchania) oraz ebooków (kolekcje książek elektronicznych, które są dostępne na jednym z komputerów w Informatorium oraz wypożyczane są na czytnikach książek elektronicznych). Biblioteki oferują także dostęp

do czytelni internetowej Ibuk.pl – polskiego serwisu książek elektronicznych, gdzie również znajdują się książki oraz czasopisma z zakresu administracji.

Biblioteka WSB w Bydgoszczy mieści się w budynku Wydziału Finansów i Zarządzania przy ul. Fordońskiej 74, jej księgozbiór liczy ponad 14 tyś. egzemplarzy książek.

Studentom kierunku „administracja” zapewnia się dostęp do podstawowej literatury przedmiotowej, dostępnej na rynku wydawniczym. Zasoby biblioteczne w pełni zaspokajają ich potrzeby. W celu powiększenia księgozbioru rynek wydawniczy jest systematycznie monitorowany, a zakupy dokonywane są w porozumieniu z nauczycielami przedmiotów.

Oprócz wydawnictw zwartych Biblioteka posiada także zbiór czasopism naukowych związanych z wieloma aspektami i zagadnieniami współczesnej administracji zarówno krajowej, jak i międzynarodowej. Czasopisma te są udostępniane na miejscu. Prenumerata czasopism naukowych obejmuje 42 tytuły, w tym również czasopisma związane z szeroko rozumianą administracją, są to: *Zarządzanie Publiczne, Polityka Społeczna, Państwo i Społeczeństwo*. Dodatkowo studenci mają dostęp do czasopism o tematyce ściśle związanej z administracją w wersji elektronicznej są to: *Samorząd Terytorialny, Finanse Komunalne, Państwo i Prawo, Gazeta Samorządu i Administracji, Informator Urzędu Zamówień Publicznych, Poradnik Samorządowca*.

W Wypożyczalni Biblioteki WSB w Bydgoszczy znajduje się wieloegzemplarzowy księgozbiór podręczników oraz stanowisko komputerowe z dostępem do katalogu on-line Biblioteki. W Czytelni dostępny jest księgozbiór podstawowy oraz 24 stanowiska do samodzielnej pracy. Na terenie Biblioteki jest dostępna sieć bezprzewodowa, dzięki której studenci mogą korzystać ze swoich komputerów osobistych. W Informatorium znajduje się 8 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, katalogu on-line oraz elektronicznych baz danych. Obecnie prenumerowanych jest 11 baz. Są to: *EMIS (Emerging Markets Information Service), Lex Omega, Vademecum Głównego Księgowego Prestiż, INFORLEX Biblioteka, Ibuk*, oraz bazy dostępne w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (*Wiley-Blackwell, EBSCO Publishing, Scopus, Science Direct, Springer, Web of Knowledge*). Od stycznia 2015 roku na terenie Uczelni została zainstalowana sieć HAN (Hidden Automatic Navigator), dzięki której wszyscy czytelnicy Biblioteki mogą korzystać z elektronicznych baz danych już nie tylko na terenie Uczelni, ale również w domu.

W Informatorium Biblioteki znajduje się jedno stanowisko przeznaczone dla osób niedowidzących. Sprzęt komputerowy posiada specjalną klawiaturę oraz oprogramowanie „SuperNova”.

Dzięki niemu obraz i tekst są powiększane do 60 razy. Lektor czyta lub literuje tekst z ekranu, również podczas pisania znaków i słów.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Nowoczesna infrastruktura dydaktyczna, którą dysponuje Jednostka w pełni umożliwia realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku i spełnia oczekiwania studentów. Sale dydaktyczne wyposażone są w nowoczesny i odpowiadający współczesnym wymagom sprzęt dydaktyczny. Studenci pozytywnie ocenili jakość bezprzewodowego dostępu do internetu. Pozytywnie także ocenione zostały przez Zespół Oceniający zbiory i działalność Biblioteki. Uczelnia zapewnia właściwe warunki studiowania dla osób niepełnosprawnych. W opinii studentów zarówno baza dydaktyczna jak i naukowa w dużej mierze są dostosowane do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Infrastruktura dydaktyczna przystosowana jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Działalność naukowo-badawcza WSB w Toruniu przejawia się w kilku formach: realizowane i planowane projekty badawcze (złożone wnioski), wyjazdy stypendialne i studyjne, konferencje (organizowane przez WSB oraz udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach), publikacje wydawane przez WSB oraz teksty publikowane przez pracowników poza Uczelnią.

Założeniem systemu finansowania działalności naukowej jest priorytetyzacja badań, których wyniki związane są z programami kształcenia. W procesie opiniowania, akceptacji i zatwierdzania wniosków uczestniczy Kierownik Katedry, Instytut Rozwoju Badań Naukowych (IRBN) oraz Dziekan, a od 01/10/2014 również Rektor wraz z Radą Naukową IRBN. Jednym z kluczowych kryteriów oceny wniosku jest związek prowadzonych badań z programem kształcenia.

Działalność naukowo-badawcza i rozwój kadry naukowej są koordynowane przez Rektora. Rektorowi podlega **Instytut Rozwoju Badań Naukowych (IRBN)**, który wspiera i aktywuje życie naukowe Uczelni. W ramach IRBN funkcjonuje organ doradczy: Rada Naukowa oraz sekretariat. Rada Naukowa jest organem doradczym Rektora WSB i działa pod jego kierunkiem. W jej skład wchodzi pełnoetatowi, samodzielni (profesorowie i doktorzy habilitowani) pracownicy naukowo-dydaktyczni WSB, ale także powołani/zapraszani

naukowcy oraz wybitni praktycy spoza Uczelni. Rada może tworzyć sekcje odpowiednie do subdyscyplin nauk uprawianych w Uczelni.

Głównymi celami funkcjonowania IRBN są:

- inspirowanie, przygotowywanie i zgłaszanie wniosków dotyczących projektów badawczych finansowanych w formie grantów NCN, NCBiR, UE i innych fundatorów centralnych;
- kontakty z otoczeniem instytucjonalnym celem pozyskania sponsorów przedsięwzięć naukowych i zleceń na usługi badawcze (ekspertyzy, opinie, itp.);
- wspieranie rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych WSB;
- wypracowanie koncepcji i realizacja przedsięwzięć zapewniających odpowiednio wysoką kategorię naukową WSB, w tym działań służących uzyskaniu wysokiego poziomu „cytowalności” publikacji naukowych pracowników WSB;
- inspirowanie i ewaluacja pomysłów i koncepcji konferencji naukowych organizowanych w WSB;
- zapewnienie merytorycznej, organizacyjnej i publikacyjnej strony konferencji naukowych organizowanych w WSB Toruń;
- wydawanie czasopisma naukowego WSB i realizacja działań prowadzących do podwyższania jego punktacji według kryteriów MNiSzW;
- wydawanie monografii naukowych opracowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych WSB;
- zajmowanie merytorycznego stanowiska w kwestiach ważnych dla funkcjonowania życia naukowego i kulturowego w Uczelni, regionie i kraju

Na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu szeroko rozumianą działalność naukową podejmują także studenci. Studencka aktywność naukowa przejawia się poprzez prowadzenie badań naukowych, organizację i uczestnictwo w konferencjach naukowych, działalność w kołach naukowych. Na Wydziale w Bydgoszczy od 2011 roku działa Studenckie Koło Naukowe Administracji, które uczestniczy w działalności naukowej w Polsce oraz rozwija współpracę i kontakty z biznesem. Obecnie na Wydziale działa 6 kół naukowych, a w całej Uczelni – 16.

Źródła i wysokość środków finansowych przeznaczonych na badania i rozwój w Uczelni oparte są na tworzonym corocznie **planie rzeczowo-finansowym**. Plany ten przygotowujący jest przez Władze Uczelni na podstawie prognoz opracowanych przez poszczególne działy

Uczelni, organizacje studenckie, a następnie zatwierdzane są przez Konwent. Dodatni wynik finansowy pozwala Uczelni na realizację zaplanowanych działań zmierzających do jej dalszego rozwoju. Większość inwestycji ma charakter niematerialny i dotyczy rozwoju kadry dydaktycznej, oferty kształcenia, a także wdrażania nowych technologii i projektów. Znaczną część własnych środków finansowych Uczelnia przeznacza na rozwój naukowy etatowych pracowników.

Do priorytetów kształtujących politykę finansową Uczelni w zakresie **nakładów na rozwój naukowy** należą działania związane z:

- finansowaniem rozwoju naukowego kadry naukowo-dydaktycznej;
- finansowym wspieraniem naukowej działalności studentów;
- realizacją zadań związanych ze stwarzaniem studentom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia;
- finansowaniem księgozbioru gromadzonego w uczelnianej bibliotece.

Ponieważ w ramach oceny parametrycznej jednostek naukowych w 2013 Wydział Finansów i Zarządzania WSB w Toruniu uzyskał kategorię B, to począwszy od 2014 r Wydział otrzymuje dotację na działalność statutową, której wysokość w 2014 wyniosła 188000 zł.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z informacji uzyskanych od Władz Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy w trakcie wizytacji wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek Administracja właściwie i konsekwentnie uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów oraz pracowników naukowych i dydaktycznych. W celu ciągłego rozwoju kadry naukowej oceniana jednostka oferuje swoim pracownikom możliwość wyjazdów naukowo-badawczych do zagranicznych instytucji i ośrodków badawczych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdów na konferencje lub seminaria naukowe ze środków Uczelni, co sprzyja intensyfikacji umiędzynarodowienia badań naukowych oraz wymianie doświadczeń dydaktycznych. W ramach współpracy ze strategicznym zagranicznym partnerem Grupy Wyższych Szkół Bankowych, amerykańską uczelnią Franklin University (Columbus, Ohio) planuje się rozszerzenie dwustronnej współpracy o wielopłaszczyznowym charakterze o współpracę naukowo-badawczą, także w ramach ocenianego kierunku.

Jeden z kluczowych wymiarów współpracy dotyczy transferu know – how w zakresie nowoczesnej dydaktyki oraz nowoczesnych metod zarządzania w szkolnictwie wyższym, w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi oraz jakością kształcenia. W ramach jego realizacji odbywają się cykliczne wizyty studyjne członków władz dydaktycznych oraz szkolenia metodyków i pracowników dydaktycznych m.in. w zakresie metodyki kształcenia na odległość. Trwają prace nad realizacją ww. działań również na ocenianym kierunku.

Z dokumentacji przekazanej w trakcie wizytacji wynika, że podpisano 25 umów partnerskich z uczelniami zagranicznymi w ramach mobilności kadry oraz studentów. W kontekście ocenianego kierunku studiów na uwagę zasługuje przede wszystkim współpraca z Coventry University (W. Brytania), IPAC Group (Francja), SolBridge International School of Business (Republika Korei), National Chengchi University (Tajwan), Franklin University (USA). Stwarza to realną szansę na rozwinięcie współpracy o inne aspekty, między innymi przyszłe badania naukowe na ocenianym kierunku.

W ramach programu LLP Erasmus dydaktycy kierunku Administracja WSB w Toruniu uczestniczyli w wymianie międzynarodowej, prowadząc zajęcia dydaktyczne na zagranicznych Uczelniach partnerskich (Insituto Politecnico de Braganca, SRH Hochschule Berlin, The Hague Univeristy of Applied Sciences, Miguel Hernandez Univeristy of Elche).

Następnym obszarem współpracy międzynarodowej realizowanej przez Wydział Finansów i Zarządzania WSB w Toruniu są projekty międzynarodowe, stwarzające podstawy do prowadzenia badań naukowych, organizowania międzynarodowych konferencji, jak również realizacji wymiany kadry naukowo dydaktycznej. W ramach projektu „Socjologia w Bankowej – poszerzenie profilu kształcenia WSB o wymiar społeczny“ finansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego PO.KL.04.01.01-00-115/10 dydaktycy WSB w Toruniu, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku Administracja wyjeżdżali na liczne konferencje zagraniczne czy wizyty studyjne w zagranicznych partnerskich ośrodkach akademickich. Poza weryfikowanym projektem Socjologia w WSB realizowany jest również projekt współfinansowany przez EU w ramach EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego): Nowa Jakość Kształcenia i Zarządzania, w ramach którego rozwinięto i upraktyczniono program kształcenia, podniesiono jakość narzędzi i metod dydaktycznych, wprowadzono system System Zarządzania Jakością Kształcenia, zorganizowano staże naukowe kadry akademickiej we Franklin University (USA).

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Analiza zgromadzonej dokumentacji pozwala na sformułowanie wniosku, że prowadzone badania naukowe w istotny sposób przyczyniają się do poszerzania oferty edukacyjnej. Prowadzone badania naukowe mają także istotny wpływ na program przedmiotów w ramach prowadzonego kierunku studiów.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Warunki i tryb rekrutacji określone są w Uchwale nr 55/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 17 maja 2013 r. Kandydaci na studia pierwszego i drugiego stopnia przyjmowani są według kolejności zgłoszeń, do wyczerpania limitu miejsc. Warunkiem przyjęcia jest złożenie wymaganych dokumentów, m.in.: poświadczonej przez uczelnię kopii świadectwa dojrzałości, kopii dowodu osobistego lub innego dokumentu, potwierdzającego tożsamość kandydata na studia oraz poświadczoną przez uczelnię kopię ukończenia studiów pierwszego stopnia wraz z suplementem – w przypadku rekrutacji na studia drugiego stopnia. Osoby, które legitymują się oceną z dyplomu ukończenia studiów wyższych na poziomie co najmniej 4,0, mają zagwarantowane miejsce na studiach drugiego stopnia. Zdaniem studentów zasady są przejrzyste oraz a limity przyjęć są odpowiednie do potencjału dydaktycznego Jednostki.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z członkiem Zespołu Oceniającego system oceniania jest sprawiedliwy. Studenci mają możliwość poprawy zaliczeń i egzaminów. Student, który ma zastrzeżenia do przebiegu egzaminu lub do obiektywności otrzymanej oceny na egzaminie, może w terminie siedmiu dni od ogłoszenia wyników egzaminu wystąpić do dziekana lub prodziekana o zgodę na egzamin komisyjny. W egzaminie komisyjnym może wziąć udział pełnoletni obserwator wskazany przez studenta.

Zgodnie §17 ust. 2 Regulaminu studiów prowadzący rozpoczynając zajęcia w danym semestrze podaje warunki uzyskania zaliczenia zajęć. Studenci poinformowali, iż formy zaliczeń, o których informują nauczyciele akademicy są konsekwentnie realizowane. Studenci mają również wgląd do swoich prac oraz dostają informacje o popełnianych przez nich błędach.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Studenci ocenianego kierunku studiów mają możliwość realizacji części procesu kształcenia poza Jednostką w ramach programu wymiany międzynarodowej Erasmus. Jednostka posiada podpisane umowy z 8 podmiotami w 5 krajach, z których mogą skorzystać studenci ocenianego kierunku. Od 2010 roku z możliwości zrealizowania semestru lub roku studiów w ramach tego programu skorzystało 4 studentów ocenianego kierunku. W tym samym czasie Jednostka nie przyjęła studentów z uczelni partnerskich. Studenci na spotkaniu poinformowali, iż otrzymują wszelkie informacje na temat mobilności zagranicznej. Większość osób nie jest jednak zainteresowana sprawami mobilności ze względów osobistych i zawodowych. Uczelnie nie posiada podpisanych umów wymiany krajowej.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili zajęcia lektoratów języka obcego, z zastrzeżeniem liczby godzin kontaktowych z lektorem, która wynosi 10 godz. przy 140 godz. zajęć on-line. W opinii studentów lektoraty języka obcego zawierają specjalistyczne słownictwo związane z ocenianym kierunkiem.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie posiadali dokładnej wiedzy nt. systemu ECTS. Sugerowane jest wprowadzenie działań służących popularyzacji wiedzy nt. systemu ECTS wśród studentów.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Studenci wizytowanego kierunku wyrazili się pozytywnie o relacjach jakie panują między nimi a nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia. Dyżury i konsultacje odbywają się w miejscu i czasie odpowiadającym potrzebom studentów. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Rzecznika Studenta. Do jego głównych zadań należy m.in.: organizacja i przeprowadzenie spotkań ze studentami w celu zbadania ich oczekiwań; udzielanie informacji i bieżące rozwiązywanie problemów studentów; przygotowanie statystyk dotyczących bieżącego stanu i skreśleń studentów; analiza przyczyn skreśleń studentów; opracowanie planów działań korygujących i prewencyjnych dla wydziałów w zakresie zapobiegania skreśleniom oraz udzielanie informacji studentom nt. możliwości ubiegania się o przyznanie świadczeń pomocy materialnej. W przypadku problemów z danym przedmiotem studenci udają się bezpośrednio do nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. W przypadku

problemów i wątpliwości związanych z programem kształcenia i ogólnie sprawami kierunku zwracają się do Władz Jednostki oraz Biura Rzecznika Studenta.

Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie oceniły proces dyplomowania z zastrzeżeniem ilości dostępnych promotorów. Zdaniem studentów większość promotorów posiada wykształcenie ekonomiczne, co uniemożliwia im pisanie prac z zakresu prawa i administracji. Studenci poinformowali, iż zgłosili się w tej sprawie do Władz Jednostki, dzięki czemu przydzielono jednego promotora z wykształceniem z zakresu nauk prawnych. W ich opinii konieczne jest zwiększenie liczby promotorów z zakresu nauk prawnych.

Studenci wypowiadali się pozytywnie o obsłudze administracyjnej funkcjonującej w Jednostce. Zdaniem większości godziny otwarcia dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów. Posiadają oni także możliwość uzyskania wszelkich niezbędnych informacji związanych z tokiem i organizacją procesu kształcenia.

Studenci Uczelni mogą skorzystać z internetowego systemu Extranet. Znajdują się w nim informacje nt. otrzymanych ocen, dokonanych płatności oraz aktualne plany zajęć. Jedna osoba zgłosiła swoje uwagi odnośnie dostępności informacji o przebiegu prac komisji stypendialnych oraz informacji o pozostałej liczbie godzin kontaktowych z danego przedmiotu. Studenci ogólnie pozytywnie ocenili system Extranet.

Sylabusy do przedmiotów znajdują się w systemie Extranet. W sylabusach zawarte są informacje o efektach kształcenia, stosowanych metodach prowadzenia zajęć, zakładanym obciążeniu studenta z podziałem na godziny kontaktowe oraz godziny bez udziału nauczyciela akademickiego, formach i sposobie zaliczenia oraz wymaganej literaturze. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym poinformowali, iż sporadycznie z nich korzystają, ponieważ w większości przypadków niezbędne informacje otrzymują od nauczycieli akademickich w trakcie zajęć. Studenci określili te informacje jako przydatne, z zastrzeżeniem, że do tej pory sporadycznie korzystali z sylabusów. Wszelkie niezbędne informacje uzyskują od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. W opinii osób obecnych na spotkaniu z przedstawicielem Zespołu Oceniającego zalecane materiały dydaktyczne są przydatne do realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu przewiduje wszystkie świadczenia określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, czyli: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. Z informacji uzyskanych podczas

wizytacji wynika, że podział dotacji na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów w bieżącym roku akademickim zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, został dokonany w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

Zgodnie z §18 ust. 1 Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu stypendium rektora dla najlepszych studentów może otrzymać student, który uzyskał wysoką średnią ocen lub osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. Regulamin przewiduje możliwość ubiegania się o stypendium rektora studentom I roku zgodnie z art. 181a znowelizowanej Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Pozytywnie należy ocenić przejrzystość kryteriów przyznawania punktów za poszczególne osiągnięcia, które zostały określone w regulaminie.

Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, którego głównym zadaniem jest wspieranie studentów i absolwentów w skutecznym wejściu i efektywnym funkcjonowaniu na rynku pracy. Biuro Karier odpowiedzialne jest za organizację krajowych praktyk zawodowych, pośrednictwo ofert pracy, organizację warsztatów i bezpłatnych szkoleń podnoszących kwalifikacje i umiejętności, organizację wizyt studyjnych oraz indywidualnych konsultacji z doradcami zawodowymi. Bieżące oferty pracy, praktyk i staży udostępniane są studentom za pomocą platformy internetowej Extranet. Biuro Karier posiada także profil na portalu społecznościowym Facebook, na którym publikuje ogłoszenia na temat szkoleń, warsztatów i staży.

Przedstawiciele Samorządu Studentów pozytywnie ocenili relacje z władzami Jednostki, które, ich zdaniem, są przychylne wobec studentów. Poinformowali, iż mają zagwarantowane środki na działalność oraz pomieszczenie wyposażone w niezbędny sprzętu biurowy. W Jednostce funkcjonuje także Studencie Koło Naukowe Administracji, które wznowiło działalność po przerwie. Jego członkowie pozytywnie oceniają możliwości jakie daje im Uczelnia w zakresie rozwoju naukowego. Podkreślili, że ze względu na krótki okres działania Koła, większość inicjatyw jest dopiero w trakcie planowania.

Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z systemu opieki dydaktycznej, naukowej, materialnej i socjalnej. Wśród mocnych stron ocenianego kierunku studenci wskazali na nauczycieli akademickich, zasoby biblioteczne i dostęp do bazy Lex oraz system Extranet. Wśród słabszych stron studenci wskazali na brak klimatyzacji i rolet w salach komputerowych, brak wydzielonego pomieszczenia dla studentów, w którym mogliby odpocząć i uczyć się w trakcie przerw między zajęciami, brak przygotowania sprzętu audiowizualnego przez zajęciami, co powoduje stratę czasu w trakcie zajęć oraz zbyt małą

liczbę zajęć kontaktowych z lektoratu języka obcego. Prodziekan poinformowana o zaistniałych problemach zadeklarował pochylić się nad nimi.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji są przejrzyste, a limity przyjęć według studentów odpowiadają potencjałowi dydaktycznemu Jednostki.
- 2) System oceny studentów jest sprawiedliwy. Formy zaliczeń, podawane przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć, są konsekwentnie realizowane.
- 3) Struktura i organizacja kształcenia na wizytowanym kierunku umożliwia studentom udział w programach wymiany międzynarodowej. Studenci ze względów osobistych i zawodowych nie są zainteresowani sprawami mobilności. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym zgłoszono zastrzeżenia odnośnie liczby godzin zajęć kontaktowych z lektoratu języka obcego.
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

Podstawy prawne funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu określono w następujących uchwałach ciał kolegialnych i organów jednoosobowych:

- Uchwale nr 4/2014 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie opinii nt. zasad funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu,
- Uchwale nr 73/2014 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 4 lipca 2014 roku w sprawie systemu zapewnienia jakości kształcenia, którego załącznikiem jest Wewnętrzny System Zapewnianie Jakości Kształcenia (WSZJK),
- Zarządzeniu nr 31/2014 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 7 lipca 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu,

Te akty normatywne, które konstytuują WSZJK zostały następnie uszczegółowione przez wydanie kolejnych zarządzeń. Były to odpowiednio:

- Zarządzenie nr 49/2014 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 1 października 2014 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia,
- Zarządzenie nr 53b/2014 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu z dnia 1 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia procedur oraz standardów systemu zapewniania jakości kształcenia.

Należy w tym miejscu jednoznacznie stwierdzić, że w WSB w Toruniu i jej obu wydziałach (jednym z nich jest Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy) funkcjonuje jeden WSZJK.

WSZJK jest opisany w dokumencie nazwanym „Księga systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu”. Struktura tego dokumentu obejmuje 11 rozdziałów. Są to kolejno:

1. Cel Księgi,
2. Definicje,
3. Zakres stosowania Księgi,
4. Dokumenty powiązane,
5. Struktura systemu zapewnienia jakości kształcenia,
6. Cele jakościowe systemu zapewnienia jakości kształcenia,
7. Procesy i procedury oraz standardy systemu zapewniania jakości kształcenia,
8. Organizacja - organy konstytuujące i doradcze,
9. Organizacja - organy wykonawcze
10. Sterowanie systemem i zapisy,
11. Identyfikacja zmian wprowadzanych w procedurze.

Analiza struktury WSZJK WFiZ W Bydgoszczy upoważnia do stwierdzenia, że opisany w tym dokumencie system został określony poprzez wskazanie wszystkich jego czterech aspektów. Wszystkie aspekty - funkcjonalny, określający zdania systemu, czynnościowy - wyznaczający procedury ich realizacji, strukturalny - ustalający jednostki organizacyjne i ciała kolegialne, powołane i wskazane do realizacji zadań systemu oraz aspekt instrumentalny sprowadzony do metod i technik, zapewniających wykonania celów systemu, zostały omówione w sposób syntetyczny. Ich charakterystyka wyczerpuje podstawowe wymagania, jakie przez WSZJK stawiają obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym Rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Oceniając WSZJK możemy stwierdzić, że jest on zadowolający.

Analizując przedłożone podczas wizytacji dokumenty dotyczące funkcjonowania WSZJK na Wydziale Finansów i Zarządzania możemy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że

system ten nie tylko, że został stworzony, ale funkcjonuje i to w sposób bardzo sprawny. To, co jest szczególnie godne zauważenia to prowadzenie udokumentowanych, systematycznych i kompleksowych działań projakościowych dotyczących nie tylko składników WSZJK, ale także czynników determinujących jakość kształcenia. Można także stwierdzić, że Wydział w prowadzonych przez siebie przedsięwzięciach dotyczących analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia znajduje się już na zaawansowanym etapie budowy, a w pewnych segmentach tego systemu także na etapie rozwoju, kultury jakości.

Temu cząstkowemu kryterium oceny jakości kształcenia można przypisać ocenę w pełni.

Wydział Finansów i Zarządzania określił strukturę zarządzania kierunkiem realizowanym w tej podstawowej jednostce organizacyjnej, którą podporządkował analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia. Struktura taka została zdefiniowana i opisana w „Księdze systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu”. W ramach „Księgi systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu” przyjęto, że na jakość kształcenia składają się trzy elementy: jakość programu kształcenia, jakość kadry dydaktycznej, jakość dydaktyki.

Mając na uwadze jeszcze silniejsze powiązanie koncepcji kształcenia z deklarowanymi i osiąganymi efektami kształcenia w roku akademickim 2013/2014 dokonano kolejnych zmian.

W funkcjonującą dotąd strukturę zarządzania kierunkiem *administracja*, której podstawowym składnikiem był Dziekan Wydziału, włączono nowe jednostki organizacyjne. Są nimi odpowiednio:

- Menedżerowie kierunków,
- Zakład Metodyki Nauczania.

Proces dydaktyczny planowany i realizowany jest zgodnie z programem studiów. Program studiów tworzony jest i weryfikowany przez zespół dydaktyczny kierowany przez Menedżera Kierunku, konsultowany z Komisją ds. Jakości Kształcenia, Samorządem Studenckim i Radą Programową, a zatwierdzany przez Radę Wydziału.

Metody dydaktyczne oraz metody weryfikacji i pomiaru osiągnięcia efektów kształcenia są zdefiniowane w kartach modułów przygotowanych do wszystkich przedmiotów.

Za zaplanowanie i zapewnienie niezbędnych zasobów do realizacji zajęć dydaktycznych na danym wydziale (w tym kadry dydaktycznej) odpowiedzialny jest Dziekan. Plan obsady zajęć dydaktycznych oraz niezbędnych zasobów dydaktycznych tworzony jest przez Menedżera Kierunku ze wsparciem Działu Organizacji Dydaktyki po konsultacjach z Kierownikami Katedr, a zatwierdzany przez Dziekana. Plan zajęć dydaktycznych zgodny z programem kształcenia i planem obsad przygotowuje Dział Organizacji Dydaktyki.

Menedżer kierunku oraz Dziekan odpowiedzialni są za analizę danych dotyczących

jakości kształcenia prezentowanych w:

- wynikach badań ankietowych studentów (badania semestralne oraz roczne „Badania Atrybutów Marki”),
- wynikach monitoringu sesji,
- wynikach oceny nauczycieli akademickich (w tym hospitacji zajęć).

Menedżer kierunku przy realizacji swoich zadań korzysta ze wsparcia koordynatorów przedmiotów. Podstawowe zadania Zakładu Metodyki Nauczania związane są m.in.: z organizacją szkoleń dydaktycznych dla pracowników, nadzorem nad tworzeniem i gromadzeniem kart przedmiotów, scenariuszy i pozostałej dokumentacji przedmiotu, nadzorem nad tworzeniem kursów e-learningowych na platformie Moodle czy przeprowadzaniem hospitacji zajęć.

Systematyczności i kompleksowości przeprowadzenia ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia zapewniana jest przez powyżej wymienione pomiary i analizy. Wyniki analiz omawiane są na spotkaniach zespołów dydaktycznych i Komisjach ds. Jakości kształcenia.

Analizując i oceniając zdania przypisane tym jednostkom należy zauważyć ich kompleksowość, spójność oraz całościowe ujęcie wszystkich podstawowych czynników determinujących jakość kształcenia w kontekście oceny efektów kształcenia.

W wypełnieniu wymogu, aby ocena efektów kształcenia stanowiła podstawę rewizji programu studiów i metod jego realizacji władze Wydziału, budując nową strukturę zarządzania kierunkiem, w sposób szczególny eksponują systematyczności i kompleksowość przeprowadzanych analiz i ocen.

Reasumując można stwierdzić, że Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu określił w pełni zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi sprawną podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy należy stwierdzić, że identyfikuje się szereg działań w tym zakresie, które podejmowane są przez władze Wydziału oraz wydziałowe podmioty funkcjonujące na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Są one podejmowane i skutecznie realizowane przez wszystkie wskazane wyżej podmioty składające się na strukturę zarządzania kierunkiem. Na podkreślenie zasługują tu działania realizowane przez koordynatorów przedmiotów, menedżera kierunku oraz Zakład

Metodyki Nauczania.

Narzędziami i mechanizmami służącymi monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia realizowanymi w roku akademickim 2013/2014 były;

1. Hospitacje zajęć,
 2. Szkolenia metodyczne pracowników, które miały charakter warsztatów metodycznych, technologicznych, sesji projektowych i klasycznych szkoleń,
 3. Badania dotyczące ogólnej opinii o jakości kształcenia na Uczelni przeprowadzane w związku z Badaniami Atrybutów Marki - BAM,
 4. Monitorowanie jakości e-learningowych materiałów dydaktycznych,
6. Posiedzenie Rad Wydziału i Zespołów programowe poświęcone doskonaleniu programów kształcenia.

Zespół Oceniający otrzymał do wglądu dokumenty źródłowe potwierdzające stosowanie tych instrumentów. Zapoznał się także wynikami badań dotyczących opinii o jakości kształcenia dokonanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Miał także dostęp do stron internetowych, na których monitorowano jakość e-learningowych materiałów dydaktycznych.

Różnorodność podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć pokazuje jednocześnie skalę instrumentów wykorzystywanych przez Wydział w celu monitorowania i doskonalenia programu kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy oraz jego przydatność w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów *administracja*, należy mieć na uwadze fakt, że bieżący rok akademicki był w tym zakresie rokiem przejściowym. Z punktu widzenia zarządzania jakością kształcenia wystąpiło kilka istotnych zjawisk, za najistotniejsze trzeba uznać:

- potrzebę wypracowania wielu nowych rozwiązań związanych z nową strukturą zarządzania Uczelnią, w tym w przede wszystkim zakresie zarządzania jakością kształcenia,
- oczekiwanie na przyjęcie przez Założyciela ostatecznej wersji nowej Strategii Rozwoju Uczelni,
- podjęcie szeregu cząstkowych działań projakościowych o różnym stopniu efektywności, których skutki nie są jeszcze widoczne.

Analiza i ocena skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów, mimo zidentyfikowania wskazanych wyżej zjawisk, jest zadowalająca. Pozwala na stopniowe podnoszenie jakości kształcenia, rozumianego jako osiąganie założonych efektów kształcenia na satysfakcjonującym przez władze Wydziału poziomie. Podjęte i opisane wcześniej przedsięwzięcia są dobrą gwarancją dla zdecydowanej

poprawy skuteczności tego instrumentu i to w stosunkowo krótkim czasie

Mając na uwadze ustalone wcześniej zjawiska dotyczące oceny jakości kształcenia na kierunku *administracja*, możemy stwierdzić, że skuteczność tego systemu jest zadowalająca.

Z informacji udostępnionych przez Wydział i Uczelnię wynika, że oceniają one jakość oraz dostępność informacji w sposób kompleksowy. Pozyskane informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian tworzą system upowszechniania informacji. Obejmuje on nie tylko informacje dotyczące oferty kształcenia, programu kształcenia i upubliczniania deklarowanych efektów kształcenia, ale także stosowanego na Wydziale i w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym również jego skuteczności.

Informacje związanych z ofertą kształcenia, która adresowana jest do studentów oraz kandydatów na studia, pozyskiwane są w oparciu o analizę szerokiego spektrum instrumentów zbierania informacji. Za takie uznać można mechanizmy pozwalające na identyfikację informacji zawartych w informatorze Uczelni czy stronie internetowej, ale również uzyskane z Dziekanatu i Biura Karier i Praktyk. Należą do nich również, wymienione wyżej, narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia oraz ankiety adresowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Rezultaty tych badań ankietowych, po ich ocenie i przetworzeniu są udostępniane w Intranecie pracowniczym dla każdego wykładowcy.

Za oryginalne rozwiązanie w tym zakresie uznać można Systemu Informacji Kierowniczej (SIK). To poprzez niego kadra zarządzająca Wydziałem - Dziekan, Prodzekani, mają możliwość generowania z tego Systemu raportów pokazujących w zadanym okresie, między innymi:

- zestawienie zbiorcze średnich ocen wykładowców,
- porównanie oceny wykładowcy w latach
- raporty zbiorcze.

Członkowie Zespołu Oceniającego mieli możliwość zapoznania się z tymi raportami.

Innym rozwiązaniem pozwalającym na zebranie, a następnie upowszechnianie informacji będących skutkiem badania jakości kształcenia, a realizowanym w ramach projektu Badanie Atrybutów Marki, są coroczne prezentacje wyników badania i przekazywanie jego wyników w wersji elektronicznej wszystkim członkom kadry zarządzającej Uczelni. W razie potrzeby, dla celów zarządczych, zagregowane dane mogą być przedstawione w sposób bardziej szczegółowy np. z podziałem na tryby, roczniki studentów etc.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji wypada pozytywnie.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że na Wydziale Finansów i

Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

- 2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Udział interesariuszy wewnętrznych, przede wszystkim studentów, przejawia się udziałem przedstawicieli Rady Samorządu Studenckiego (RSS) w obradach ciał kolegialnych Uczelni i Wydziału z prawem głosu. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia i budowy kultury jakości kształcenia poprzez: Badanie Atrybutów Marki, ocenę semestralną zajęć, badania oceniające zapotrzebowanie pracodawców na wiedzę, umiejętności, kompetencje i postawy absolwentów w opinii studentów pracujących, ocenę skuteczności metod i narzędzi dydaktycznych stosowanych w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu i jej Wydziale w Bydgoszczy. Ponadto przedstawiciele studentów uczestniczą w: pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia, spotkaniach Rady Programowej, posiedzeniach Rady Wydziału.

Oceniając udział przedstawicieli studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy zauważyć, że nie ma on tylko formalnego charakteru. Przedstawiciele studenci aktywnie uczestniczą w obradach poszczególnych podmiotów ds. jakości kształcenia, Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiając swoje propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszając uwagi czy propozycje, konstruktywnie budują kulturę jakości kształcenia na Wydziale i Uczelni.

Pracownicy Wydziału, jako Interesariusze wewnętrzni także uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia i budowy kultury jakości kształcenia. Przejawia się to w następujących działaniach: pracach zespołu dydaktycznego, pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia, spotkaniach Rady Programowej, pracach Katedr, posiedzeniach Rady Wydziału, szkoleniach kadry dydaktycznej, spotkaniach kadry dydaktycznej z Władzami Uczelni, Badaniach Atrybutu marki.

Oceniając zaangażowanie pracowników Wydziału w proces budowy kultury jakości kształcenia na kierunku *administracja* należy zauważyć jego kompleksowość i różnorodność. Z informacji pozyskanych od władz Wydziału wynika także dobre współdziałanie pracowników i innymi grupami zarówno interesariuszy wewnętrznych j i zewnętrznych.

Praktyczny i zauważalny jest udział interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Liczne i bardzo aktywne grono interesariuszy zewnętrznych, zwłaszcza przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, aktywnie włącza się w proces analizy i oceny osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Pracodawcy uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia i budowy kultury jakości kształcenia poprzez uczestnictwo w: Badaniach Atrybutów Marki, działaniach oceniających zapotrzebowanie pracodawców na wiedzę, umiejętności, kompetencje i postawy absolwentów.

Ponadto pracodawcy uczestniczą w: pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia, spotkaniach Rady Programowej, Radzie WSB.

Należy również dodać, że wielu pracodawców zatrudnionych jako nauczyciele akademicy uczestniczy w pracach zespołu dydaktycznego kierunku *administracja*.

Podczas wizytacji stwierdzono podejmowane przez jednostkę działania mające aktywizować studentów do podnoszenia jakości kształcenia, Władze Wydziału organizują spotkania ze studentami, jako głównymi beneficjentami procesu kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

+/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu określił w zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia. Analiza i ocena skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów pozwala na stopniowe, ciągle podnoszenie jakości kształcenia. Na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników

monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

- 2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy jest istotny. Ocena stopnia zaangażowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jej doskonalenie jest zauważalna i można ją uznać za w pełni satysfakcjonującą. Podobnie należy ocenić rolę przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni i Wydziału. Ocena interesariuszy zewnętrznych jest w pełni zadowalająca, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania w sposób ewidentny przyczyniają się do dostosowania efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ¹					

¹ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Wizytowana Jednostka zapewnia właściwy przebieg i poziom kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Informacje pozyskane w trakcie wizytacji wskazują, że Wydział Zamiejscowy w Bydgoszczy stwarza odpowiednie warunki dla prowadzenia kształcenia na wizytowanym kierunku, umożliwiające uzyskanie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Program kształcenia opiera się na zbiorze właściwie skonstruowanych efektów kierunkowych, odpowiednio odniesionych do efektów obszarowych, oraz odpowiednio pokrytych efektami szczegółowymi sformułowanymi w ramach przedmiotów. Ponadto sformułowano przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację ich na każdym etapie kształcenia. Zaproponowany program studiów umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Jednostka zapewnia odpowiednią kadre nauczycieli akademickich: spełniającą wymagania dotyczące minimum kadrowego, posiadającą kwalifikacje oraz dorobek naukowy umożliwiające osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną. Zapewnia również właściwe wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne swoim studentom.

Wydział wypracował przejrzystą i efektywną strukturę zarządzania ocenianym kierunkiem studiów oraz rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości, zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia. Pozytywna ocena różnych aspektów procesu kształcenia świadczy o efektywności WSZJK w poszczególnych obszarach jego funkcjonowania.

Reasumując, Wydział Zamiejscowy w Bydgoszczy WSB w Toruniu stwarza bardzo dobre warunki formalne, programowe, kadrowe i lokalowe do prowadzenia kształcenia na kierunku „administracja”